
Jak nastavit sběr dat pro chytrou karanténu

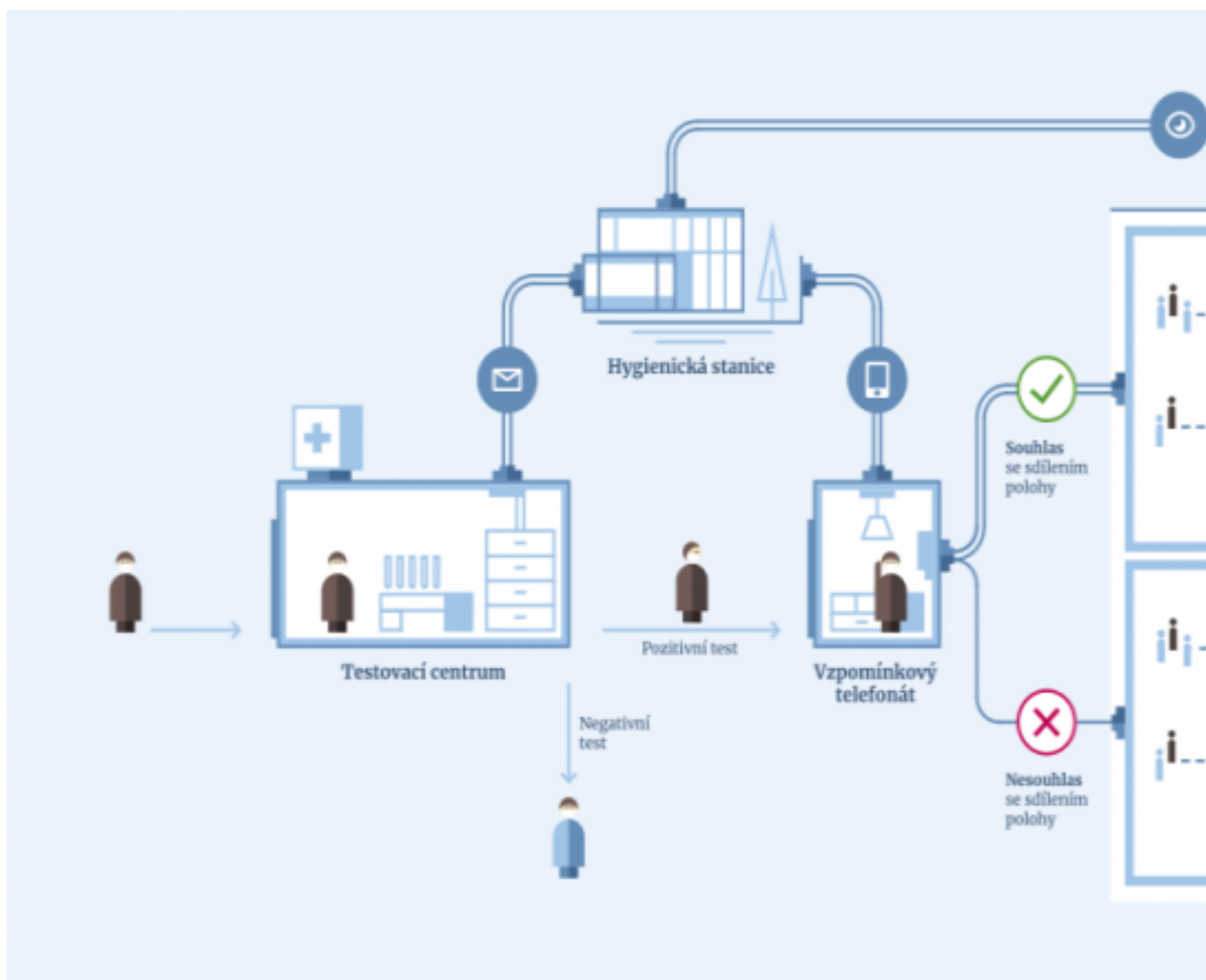
Jak nastavit sběr dat pro chytrou karanténu

V dalším příspěvku se odborníci z CERGE-EI v rámci projektu IDEA anti COVID-19 zaměřili na sběr osobních údajů pro chytrou karanténu. Opět se inspirovali v zahraničí a přináší pohledy a návrhy, jak pro chytrou karanténu lidi motivovat a neodradit.

Chytrá karanténa se totiž možná bude brzy týkat i České republiky. V Jihomoravském kraji se od pondělí 30. 3. spustila chytrá karanténa v testovacím režimu a po Velikonocích by mohla platit po celé republice. Měla by nahradit plošná restriktivní omezení a pomoci zvládat šíření onemocnění COVID-19.

Chytrá karanténa, kterou připravuje stát ve spolupráci s týmem [Covid19cz](#), je založena na zmapování pohybu pozitivně testovaného člověka za posledních pět dní. K tomu se po informovaném souhlasu infikovaného člověka využijí data z mobilních telefonů a platebních karet. Z poskytnutých dat se vytvoří vzpomínková mapa, kde budou vyznačena přibližná místa pohybu. Cílem je co nejdříve identifikovat kontakty nakaženého, izolovat je a ideálně i otestovat na onemocnění COVID-19. V současné době při pozitivním výsledku hygiena provádí epidemiologické šetření, kdy pracovník hygieny pomocí rozhovoru s infikovaným pacientem zjišťuje kontakty, které se mohly nakazit. Vzpomínková mapa by měla pomoci rozpomenout se, kde všude pozitivně testovaný pacient byl a s kým se potkal.

Další [příspěvek](#) projektu IDEA anti COVID-19 se zaměřuje právě na sběr osobních údajů pro chytré trasování onemocnění COVID-19: „Můžeme se inspirovat v zahraničí, v Jižní Koreji a Singapuru provedli mnoho testů, a navíc získané informace používali k efektivnímu trasování infekce za využití dat z mobilních telefonů, platebních karet i videokamer. Lidé, kteří přišli do kontaktu s pozitivně testovaným jedincem, byli rychle vyhledáni a umístěni do karantény. To omezilo šíření nákazy a zároveň umožnilo mírnější plošná opatření, která nemají tak negativní ekonomický dopad,“ říká autor studie, ekonom **Ole Jann**, Ph.D. z CERGE-EI. „Zkušenosti z Asie samozřejmě nelze jen tak převzít, v Evropě máme zcela jiné zvyky a kulturu, panuje tu větší nedůvěra vůči státu a sdílení informací. V České republice navíc stále doznívá nedávná totalitní historie,“ dodává ekonom.

Podle studie máme na nastavení chytré karantény jediný pokus: „Pro úspěch bude rozhodující nastavení celého modelu a prvních několik dní. Pokud bude chytrá karanténa nastavena špatně nebo třeba špatně komunikována, lidé nebudou chtít spolupracovat.“ A právě spolupráce a součinnost obyvatel je při získávání dat zcela zásadní. Podle Dr. Janna by motivace ke spolupráci měla být dobrovolná. Vynucování nebo pokutování by mohlo být kontraproduktivní. „Věřím, že většina lidí bude spolupracovat dobrovolně, protože chápou nutnost bojovat proti šíření nákazy. Lidé berou vážně vládní nařízení, vidí situaci v okolních zemích,“ říká.

Přílišná kontrola nebo vynucování by mohlo vést k tomu, že lidé nebudou chtít spolupracovat, sdílet informace. „Mohlo by docházet k tomu, že lidé zdravotní problémy, především ty mírné, ani nenahlásí. Nebudou chtít jít do přísné karantény a být kontrolováni. Někteří lidé by se také mohli obávat ztráty soukromí, protože jsou třeba nevěrní nebo nechtějí odhalit své zákazníky, protože se vyhýbají placení daní.“ Doktor Jann proto zdůrazňuje důležitost nastavení a ochranu dat: „Sbíraná data by měla být anonymizována, uchováвана odděleně od ostatních dat státu, měla by být využívána pouze pro účely trasování, nikdo jiný by k nim neměl mít přístup a také by mělo být jasné dáno, kdy budou smazána.“

Chytrá karanténa má nedostatky, ale i tak se v současné době jeví jako nejlepší řešení: „Musíme počítat s tím, že nikdy nezískáme kompletní informace. Infekce jsou sami o sobě založeny na pravděpodobnosti – neumíme říci, že když s nakaženým strávíme hodinu ve stejné místnosti, zcela určitě se nakazíme a naopak, když se s nakaženým potkáme jen 2 minuty, že se zcela určitě nenakazíme. Současná plošná nařízení mají velmi negativní dopad na ekonomiku a celou společnost. Když nevíme, kdo přesně je nemocný a koho mohl nakazit, musíme všichni zůstat doma a nosit roušky, všichni musíme omezit kontakt s přáteli i rodinou. Když se nám podaří rychle identifikovat, separovat a testovat potenciálně nakažené jedince, můžeme uvolnit tvrdá plošná opatření a pomalu se vracet k běžnému životu,“ shrnuje ekonom.

Na závěr Dr. Jann dodává: „Před 15 lety by celá situace byla mnohem horší. Představte si, že jste v karanténě bez internetu, Skypu a Netflixu (směje se). Mnohem méně lidí by mohlo pracovat z domova. Technologie nám významně pomáhají s celou pandemií bojovat. Jediné, co teď musíme, je zůstat doma a spolupracovat,“ uzavírá ekonom.